BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 307 Joi 10 Noembrie 1938
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Un neajuns reparabil

Am arătat de multe ori cât de mare preț trebue să punem pe desvoltarea tracțiunii motorizate, în țara noastră, care s'a dovedit un foarte activ agent de chemare la viață a regiunilor străbătute și deci un factor de propășire și de civilizație, prin înlesnirea comunicației oamenilor și a circulației bunurilor.

Automobilismul este, însă, nu mai puțin o importantă sursă de venituri directe și indirecte pentru fisc, fără să mai subliniem ce mari interese ale apărării naționale s'ar găsi satisfăcute prin asigurarea în țară a unui parc cât mai mare de automobile, autocamioane, autocisterne, autobuze, autotractoare, etc.

Se pare totuși că aceste foloase capitale n'au fost până acum apreciate la justa lor valoare, de îndată ce desvoltarea automobilismului nu se bucură încă de încurajerile cuvenite, de îndată ce în calea sa stau pe deoparte exigențele regimului vamal, iar pe de alta, excesivele sarcini fiscale aplicate proprietarilor de mașini, cât și combustibililor lichizi.

Toate acestea ar fi cum ar fi, dacă, din nenorocire, aplicarea lor n'ar lăsa de dorit prin greșita interpretare și excesul de zel al factorilor executivi — fără știrea și fără aprobarea d-lui ministru de finanțe, care, în repetate rânduri, s'a ridicat împotriva exceselor unora din organele fiscale.

Vrem să semnalăm nedreapta exceptare a proprietarilor de automobile dela beneficiul bonificării de 5-7%, pentru cei cari plătesc impozitul respectiv în cursul trimestrului sau cu anticipație pe anul întreg. Pentru toate impozitele elementare—chiar și pentru impozitul imobiliar s'a acordat contribuabililor avantajul acestei bonificări; el a fost refuzat, însă, proprietarului de mașini. De ce? Mai ales că acesta este un contribuitor continuu al alimentării veniturilor statului, prin consumul mare de benzină, uleiuri, etc., în prețul cărora taxele și impozitele fiscale reprezintă de 3-4 ori valoarea lor neto fabrică.

In schimb, aceiași proprietari de automobile, când se întâmplă să fie găsiți că nu sunt la curent cu plata taxei pe mașină după termenul de toleranță de 20 de zile din cursul trimestrului exigibil, sunt imediat sancționați cu plata dublă a taxei respective. Și pentru ca niciunul să nu scape, garda financiară a organizat posturi fixe la toate punctele de barieră și mai ales la șosea, sărbătorile și Duminicile, în dreptul hipodromului Băneasa. Aci sunt oprite la control toate mașinile, verificându-se carnetele fiscale și contra celor găsiți întârziați sau cu carnetul uitat acasă, se dresează procese verbale cu aplicarea amenzii egală cu taxa întârziată.

Este un spectacol ofensător pentru proprietarii de mașini, toți cunoscuți sau ușor de identificat și cari pot fi urmăriți fără bătae de cap la domiciliu. Dar este și stingheritor pentru toată circulația, mai ales în zilele de mare trafic.

E bine să ne gândim apoi și la impresia pe care o lăsăm atâtor rânduri de streini, cari ne vizitează atât de des, dela o vreme.

Cu oarecare bunăvoință — și prin intervenția clar văzătoare a d-lui ministru de finanțe, — credem că se poate aplica un tratament mai civilizat proprietarilor de mașini, reținându-se totdeodată și necesitatea de a se privi într'o lumină mai înțelegătoare întreaga problemă a automobilismului în România.

ȘI STATUL

Câtă răbdare, câtă perseverență se cer cronicarului obiectiv, luptătorului sincer, care, având posibilitatea de a face studii statistice comparative, merge la concluzia pe care i-o dă o matură prevedere și cere mereu oficialității să ia măsurile de îndreptarea relelor!

Glasul lui răsună deseori în pustiu, munca lui e anticipat lovită de zădărnicie și scrisul lui pare o repetire sistematică a unor lucruri de mult știute!

Inimosul ministru al sănătății publice, d. general dr. Marinescu, a lansat un emoționant apel privitor la salvarea copiilor, viitorul neamului nostru, care pier din lipsă de îngrijire, problemă despre care noi am scris de zeci și de sute de ori.

„Zi de zi — scrie d-sa — pierderea se mărește și puterea națiunii scade. Această tristă constatare este o constatare de demult și, cu tot ecoul plin de îngrijorare, ea n'a purces la nici o măsură".

In aceeaș zi în care ziarele noastre publicau apelul d-lui ministru al sănătății, ziarele streine publicau textul și fotografiile referitoare la măsurile guvernului maghiar pentru încurajarea natalității, măsuri având ca emblemă „20 milioane maghiari".

Nu mai e nevoe să explicăm rolul pe care natalitatea îl joacă în forța și în propășirea unui neam; este însă absolut necesar să amintim cifrele mortalității infantile dela noi, ca să subliniem temeinicia alarmei pe care o dă d. general dr. Marinescu: mor copiii pe capete, dar constatarea aceasta mereu repetată n'a dus la nici o măsură practică efectivă.

In anul 1936, au murit pe tot cuprinsul României 382 mii 185 de inși, din cari 177 mii 565 copii sub 14 ani!

Mor pe an peste 50.000 de copii înainte de a împlini o lună de trai, se sting 40.000 de copii între o lună și cinci luni, mor peste 23.000 de copii înainte de a împlini un an, și 57.241 între un an și 4 ani de existență!

Ce folos că neamul românesc arată puterea sa de viață prin procentul natalității, dacă nu ținem în viață tinerele vlăstare cari, la fiecare 6—7 ani, ar constitui o populație cu aproximativ un milion de suflete în plus!

Paralel cu apelul d-lui ministru către cei bari din prisosul avutului lor pot veni în ajutorul celor mici, celor săraci și celor lipsiți, oficialitatea are datoria, măcar de aci înainte, să caute — și va găsi cu siguranță — fonduri din acele capitole bugetare care se irosesc zadarnic, cum erau acele „fonduri la dispoziția departamentelor", cari însumau peste cinci miliarde lei și cari scăpau obicinuitului control al contabilității statului.

Să nu uităm că alarma pe care o dă d. general dr. Marinescu privește cea mai de seamă problemă din existența, propășirea și durabilitatea unui stat.

I. VION

Omagiu eroilor Franței

D. Lebrun, președintele republicii depune o jerbă de flori pe mormântul eroilor francezi, în ziua pomenirii morților lor.

Suspendarea lucrului la uzina de construcții aeronautice din Nantes

Paris, 7 (Rador). — Uzina naționalizată de construcții aeronautice de lângă Nantes a suspendat lucrul.

Cauza este refuzul muncitorilor de a face orele suplimentare în conformitate cu acordurile în vigoare.

Pâinea neagră se vinde cu cântarul, în Capitală

Primăria Capitalei, în urma discuțiilor avute cu delegația brutarilor, a dat o nouă ordonanță pentru vânzarea pâinii negre.

De Luni, pâinea neagră se vinde în Capitală cu cântarul, 800 grame costând 6 lei.

Când o pâine cântărește mai puțin, se acopere diferența de greutate din pâine tăiată.

Deasemehi va fi întocmit un nou regim pentru restaurante cărora li s'a dat termen până azi, Miercuri, ca să întocmească menu-urile cu prețuri reduse, restul mâncărilor pe liste rămânând la libera concurență.

D. general Victor Dombrowski a primit în audiență și o delegație de 10 măcelari din hala Ghica. Ei au cerut ieftenirea cărnii.

La primărie se studiază posibilitățile de a fi lăsat și comerțul cărnii la libera concurență.

FILME

Se face ziuă.

Samsarii încep să dea târcoale Palatului de Justiție.

Ei știu de mult că justițiabilii rurali vin de dimineață, chiar când judecata se face după amiază.

— Cum o mai duci, bade Ioane?

— Prost. Am un bocluc care nu se mai isprăvește... Poate că astăzi...

— Te asigur că de astă dată se sfârșește.... Câștigi procesul... Am eu un avocat, rudă cu judecătorul cel mare... Dar trebue parale multe... Știi d-ta, bade Ioane, că aci e altfel de cât acolo de unde vii... Acolo trebue să ungi osia ca să nu scârțâie; aci trebue s'o ungi ca să scârțâie...

Moșul își scutură pletele, vâră mâna până în fundul buzunarului adânc și scoate ce are... Că dacă e vorba să câștige la sigur procesul, poate să se întoarcă acasă și pe jos...

Dar când intră în sala de unde plecase amânat la înfățișările trecute și aude că i se respinge apelul ca tardiv, când aprodul repetă refrenul: „Ai terminat, pleacă, nu mai încurca drumul", nu mai pricepe nimic... Își pipăe buzunarul pe dinafară cu ochii în gol și nu se desmeticește decât atunci când zărește pe samsar vânând, pe cheiul gârlei, victime la fel cu el... Dar vânătorul face stânga împrejur și nu reapare decât după ce s'a depărtat bătrânul cu plete albe, cu ochi albaștri, cu mersul mai greoi decât oricând...

Istoria se repetă, cu variante vechi sau inedite, în zona respectivă, în aer liber, în cârciumi cu tradiție, unde uneori sosesc automobile hodorogite cu recruți din gări,—cari iau câte odată și direcția unor locuințe mai simandicoase, unde s'ar părea că hrăpăria se întrece cu patologia.

Don José

Impresionantă nenorocire la o vânătoare, lângă Cluj

Fiul baronului ungur Șt. Vesselenyi impușcat mortal sub ochii tatălui său

Cluj, 7 Noembrie

In împrejurimile Clujului s'a întâmplat Duminică d. a. un grav accident de vânătoare.

Mai mulți vânători au plecat să vâneze, în pădurea dela Corpadea. Printre ei se aflau și baronul maghiar Ștefan Vesselenyi și fiul său cu același nume.

Pe când vânătorii se găseau la posturile lor de pândă, bătrânul Ștefan Vesselenyi și-a încărcat arma și, la un moment dat, a fost trântit la pământ de o căprioară, gonită de hăitași.

In cădere, arma s'a descărcat și glonțul a împușcat în cap pe tânărul Ștefan Vesselenyi.

Rănitul a fost transportat imediat la sanatoriul „Charité" din localitate, unde, cu toate îngrijirile date, a sucombat.

Consiliul de miniștri de Luni seară

Problema creditului in Ardeal, Bucovina și Basarabia.— Reorganizarea căilor ferate.— Examinarea tarifelor.— Constituirea corpului technicienilor

Luni seară s'a ținut la Patriarhie un consiliu de miniștri, sub președinția I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea, de față fiind toți miniștrii și subsecretarii de stat aflați în Capitală.

D. Mitiță Constantinescu, ministrul economiei naționale și guvernator al Băncii Naționale, a făcut o expunere amănunțită asupra problemei creditului, cu specială examinare a ei în Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia, arătând inițiativele luate, până acum, precum și cuprinsul planului de consolidare și sprijinire a rețelei bancare din țară și din sus menționatele regiuni, plan ce este în curs de executare și care va continua a fi adus la îndeplinire cu toată hotărârea pentru a se asigura astfel întărirea și sănătoasa desvoltare a activității bancare, atât din sus menționatele regiuni cât și din întreaga țară.

Consiliul luând act cu satisfacție de inițiativele și înfăpturile de până acum, precum și de propunerile d-lui ministru al economiei naționale, l-a autorizat să ducă mai departe la îndeplinire planul și propunerile pentru consolidarea și desvoltarea activității bancare și a creditului în general, atât de necesare propășirii economiei naționale, în deobște în regiunile țării unde s'a menționat că se resimte o mai urgentă nevoe.

Deasemenea consiliul a autorizat pe d. ministru al economiei naționale să prezinte proectele de legi necesare.

ORGANIZAREA CAILOR FERATE

D. M. Ghelmegeanu, ministrul lucrărilor publice și comunicațiilor, a cerut autorizarea consiliului de miniștri pentru prezentarea proiectelor de legi privind INFIINȚAREA CONSILIULUI SUPERIOR AL TRANSPORTURILOR ȘI TARIFELOR, MODIFICAREA LEGII C. F. R. și REVIZUIREA TARIFELOR.

Toate aceste proecte au de scop afirmarea unei politici de comunicații, rezultând din coordonarea tuturor mijloacelor de transport pentru înlăturarea concurenței reciproce și a armonizării tarifelor și taxelor.

In ce privește organizarea căilor ferate se urmărește întărirea controlului statului și reorganizarea controlului intern, odată cu asigurarea unei gestiuni responsabile și competente.

Cu aceste mijloace se poate ajunge și la o nouă politică tarifară, considerată ca auxiliar al economiei naționale. Pentru a se statornici noua politică tarifară se va reexamina și protecția ce trebue acordată industriei naționale și sistemul gratuităților pe c. f. r.

ORGANIZAREA PROFESIONALA A TECHNICIENILOR

D. ministru al lucrărilor publice a cerut în al doilea rând autorizarea consiliului de miniștri de a continua opera de organizare profesională a technicienilor, începută prin legea colegiului inginerilor. Se vor prezenta legile pentru organizarea corpului subinginerilor, a conductorilor de lucrări, a întreprinzătorilor și a corpului technic.

Organizarea profesională pe aceste baze va grupa un număr de peste 12.000 de technicieni.

Consiliul a autorizat pe d. ministru al comunicațiilor să întocmească proiectele de legi.

După expedierea lucrărilor curente, consiliul a luat sfârșit la ora 8,30.

Eclipsa de lună de Luni seara

Primele faze ale eclipsei de lună s'au produs Luni seară, când luna a intrat în penumbră la ora 21 și 39 minute, iar intrarea în umbră a fost la ora 22 și 41 de minute.

Datorită însă faptului că în tot acest interval cerul a fost în permanență acoperit de nori, primele faze ale eclipsei de lună n'au putut fi observate de nenumărații curioși, cari așteptaseră nerăbdători să privească la acest fenomen ceresc.

Universitatea muncitorească

In strădania sa de a da viețiî muncitorești dela noi cel puțin o formă nouă, d. ministru Ralea a mai ținut zilele trecute un discurs viguros la Baia Mare. D. ministru a desfășurat în fața minerilor băimăreni liniile nouei dialectice a muncii lămurind că statul de mâine va fi organizat după principiile democrației sociale, — un pas înainte către colectivism — epoca democrației individualiste fiind sfârșită pentru totdeauna. De sigur este foarte interesantă expunerea aceasta doctrinară în care noi găsim filonul de gândire al socialismului dela „Viața Românească" și de aceea așteptăm cu un viu interes discursul viitor al d-lui ministru care, sperăm, nu va întârzia să ne precizeze, să contureze mai clar confiniile ideologice ale noului stat, fiindcă teatrul de voe bună și excursiile lucrătorilor prin țară definesc în adevăr ceva din substanța realizărilor regimului, dar nu furnizează suficiente elemente pentru o judecată și o orientare complete. Să așteptăm, deci.

Până atunci, apreciind hotărârea d-lui profesor Ralea de a termina cu tarele trecutului, cu acest trecut penibil în care muncitorii erau otrăviți de veninul urei „cum se exprimă dânsul" încălțați cu autoritatea, adăogăm noi, asmuțiți de demagogii dela „Casa Poporului" contra patronului și la rebeliuni de agenții diverselor internaționale socialiste, am vrea să arătăm că între intențiile bune ale conducătorului și dispozițiile subalterne e uneori puțină nepotrivire, iscată, nu vrem să bănuim din rea credință, dar în orice caz dintr'o neatenție care poate prejudicia reformei ministeriale.

Iată despre ce anume e vorba astăzi: d. ministru, urmând gândul său de ameliorare a condițiunei muncii, a decis să înființeze în Capitală o universitate de teoretizare a vieții muncitorești. Rostul acestei universități — părerea noastră e că ar fi putut să se cheme și altfel — este de a desbate și lămuri problemele ce se desfac din noua așezare a vieții statului român și care privesc în special reforma muncii.

Munca în trecut a fost subprețuită. Munca de acum încolo trebue să fie cel dintâiu criteriu de selecție socială și de ierarhizare a valorilor morale și politice. Până ieri această muncă a zăcut sub semnul internaționalismului, a fost diriguită după interese străine de acelea ale muncii. Munca de acum încolo trebue să fie cel dintâiu criteriu de selecție socială și de ierarhizare a valorilor morale și politice. Până ieri această muncă a zăcut sub semnul internaționalismului, a fost diriguită după interese străine de acelea ale muncii.

(Continuare in pag. 2-a)

STATUL PE URMELE TINERETULUI

de AL. GREGORIAN

Statul românesc a pătruns în conștiința epocii noastre mai întâiu ca temă poetică și mai târziu, prin votul universal, ca factor electoral.

Dela Vasile Alecsandri și până în zilele noastre el a fost, dar poate că mai e și astăzi, simplu motiv de inspirație pentru barzi, un inepuizabil pretext literar, aproape la fel ca pe vremea lui Teocrit și a melancolicului nostru strămoș Virgiliu, revenind în alegorii bucolice, invariabil, ca decor idealizat, cu ulmi bătrâni cu turturele sglobii, cu ciobani chipeși ca Menalca din eglogele latine, cu „june Rodice, care voioase trec în calea junilor semănători", sau cu codrii verzi „unde, vorba poetului meu teleormănean, omul își pierde negrele simțiri"...

Satul clasic literar e un pastel cu foarte mult roz idilic în el.

Satul politic este dinpotrivă o contrafacere trivială, o paraginâ în care dau buzna din vreme în vreme automobilele electorale, lăsând în urmă câteva intenții bune, dar foarte multe stoluri de manifeste și de vorbe și o lume năucită, aprinsă, împărțită în căprării și gata să-și articuleze în fiecare clipă ideile cu măciuca sau cu ciochiea.

Intre satul literar și satul electoral, a rămas însă totdeauna, părăsit și trist, satul real, cu gospodăriile lui primitive ca niște surlețe, cu nevoile, cu boalele, cu sectele, cu racilele de totdeauna, satul pe care, în afară de câțiva români cu suflet ca directorul acestui ziar românesc, nimeni nu l-a înțeles și nimeni nu l-a ajutat să se ridice, să se vindece, să se mântuiască. Străin de imaginea lui poetizată ca și de aceea diformată de cancerul politicianist, satul adevărat a stat cuminte și nealterat în toată alcătuirea lui organică, a stat resemnat, închis în el însuși, covârșit de un sentiment cosmic al așteptării, agonizând.

Aci n'a pătruns nici lira bardului, nici deputatul. Aci numai tineretul a pătruns.

Tineretul acesta, crescut în cultul ideii de neam, tradiționalist, legat prin toate fibrele ființei lui de izvoarele originare ale etnicității noastre, tineretul acesta grav și hotărît vine el însuși din inima satelor cu toate rănile lor în carnea lui, și cu toate murmurele de acolo închise în sipetele sufletului. El știe, fiindcă le-a trăit și le trăește mereu, toate necazurile țăranului. El cunoaște toate suferințele satului. El a văzut că satul acesta e părăsit de politicieni, lăsat în voia soartei și a vătășelului, uitat de oameni și de legi. De aceea, când s'a pus problema plasării acelui

(Continuare în pag. 2-a)

SCRISORI DIN LONDRA

Roma și Berlin

de AUGUR

Londra, Noembrie

Dacă este adevărat că concesiile mutuale constituie cea mai bună bază a prieteniei, atunci suntem nevoiți să recunoaștem că axa Roma-Berlin e cu adevărat solidă.

Deunăzi, la Viena, prin organul d-lui von Ribbentrop, Germania s'a înclinat în fața dorinței Italiei de a vedea Ungaria mărită în așa fel, încât geograficește să devină vecina imediată a Poloniei.

In acest colț al Europei centrale, pe care unii îl numesc Rutenia și alții îi dau numele de Rusia subcarpatică, se joacă una dintre cele mai fine partide ale diplomației de după război. In adevăr, provincia ruteană a Cehoslovaciei înaintă ca un coridor spre Est, între Polonia și Ungaria. Germania fiind pe cale de a absorbi întreaga Cehoslovacie în sistemul ei politic și economic. Dar Poloniei nu-i place această combinație: în primul rând, pentrucă o desparte pentru totdeauna de Ungaria, deci de orice comunicație directă și în afară de controlul german, cu Europa de Sud și apoi pentrucă populația Rutenieî este alcătuită în mare parte, din oameni cari pot fi foarte ușor convinși că sunt ucrainieni, anume că sunt din același neam cu populația unor vaste teritorii din provinciile Poloniei Sud-Estice. Ucrainienii polonezi sunt oameni greu de cârmuit. Ideea nu surâde polonezilor de a vedea creindu-se în vecinătatea lor un focar de propagandă iredentistă.

Deci, Polonia caută de multă vreme, și mai ales din timpul crizei care a sfârtecat Cehoslovacia, un mijloc de a ajunge să aibă o graniță comună cu Ungaria, ceeace nu se poate face decât dacă Rutenia întreagă încetează de a exista ca teritoriu independent sau autonom.

Italia a sprijinit Polonia în această politică. Tot ce poate sluji la satisfacerea Ungariei cu care este legată de atâta vreme, trebuie să încânte Italia. Dealtfel, relațiile italo-polone sunt și ele foarte cordiale. Anumiți oameni

(Continuare in pagina 2-a)

Comandanții tineretului german la cimitirul „Pro Patria" din Capitală

Noua hartă a Cehoslovaciei. Părțile însemnate cu negru reprezintă teritoriile cedate Germaniei; părțile hașurate vertical, teritoriile cedate Ungariei